proLékaře.cz | 6.11.2026

Cílená a buněčná terapie v léčbě lymfomů – nová éra napříč diagnózami

Vážená čtenářko, vážený čtenáři,
ještě nedávno léčbě lymfomů dominovala klasická chemoterapie, případně doplněná monoklonální protilátkou. Dnes ale stojíme uprostřed rychlé proměny – cílené léky, bispecifické protilátky a buněčná terapie CAR-T mění standardní algoritmy napříč téměř všemi diagnostickými jednotkami.

Na „první revoluci" v podobě anti-CD20 protilátek navazuje druhá vlna cílené léčby: nové monoklonální protilátky a imunokonjugáty, malé molekuly zasahující klíčové signální dráhy a imunomodulační léčba. U řady pacientů dnes dokážeme roli chemoterapie omezit nebo ji zcela nahradit *„chemo-free"* režimy, často časově omezenými.

Ještě výraznějším krokem je nástup buněčné terapie. CAR-T lymfocyty se během několika let posunuly z experimentu do standardní praxe u agresivních i indolentních lymfomů. U části nemocných s DLBCL se stávají standardní léčebnou možností už ve 2. linii, u folikulárního lymfomu či lymfomu z buněk pláště přinášejí šanci na hluboké, dlouhodobé odpovědi i u vysoce předléčených pacientů. CAR-T se tak stávají třetím pilířem léčby vedle chemoterapie a klasické imunoterapie – s ohledem na logistiku, specifickou toxicitu i nároky na organizační zázemí.

Nástup těchto modalit je patrný napříč diagnózami: u klasického Hodgkinova lymfomu se brentuximab vedotin a inhibitory kontrolních bodů imunity posouvají do první linie léčby, u indolentních B-buněčných lymfomů se prosazují *„chemo-free"* strategie kombinující anti-CD20 protilátky s cílenými léky a u agresivních lymfomů dochází k rychlé změně celého algoritmu u nemocných s relabovanou a refrakterní chorobou.

Spolu s novými možnostmi však přicházejí nové otázky: jak správně indikovat nákladné a komplexní terapie, jak zvládat jejich specifickou toxicitu, jak zajistit dostupnost v rámci sítě center a regionálních pracovišť a jak hodnotit dlouhodobý přínos v reálné praxi.

Toto speciální číslo časopisu věnované lymfomům ukazuje tento posun na konkrétních příkladech: věnuje se moderní léčbě Hodgkinova lymfomu, *„chemo-free"* přístupům u folikulárního lymfomu a lymfomů marginální zóny, CAR-T terapii i možnostem léčby relabovaného a refrakterního DLBCL v podmínkách ČR. Zahrnuje i důležitá doporučení managementu komplikací spojených s buněčnou (CAR-T) terapií. A v neposlední řadě na kazuistickém sdělení ilustruje moderní léčebný přístup v praxi. Přináší články z pera předních českých expertů na danou problematiku a věříme, že poskytne čtenářům srozumitelný průřez dynamicky se měnící oblasti a podpoří diskuzi o tom, jak tyto inovace co nejlépe převést do každodenní péče o naše pacienty.

Vít Procházka
editor speciálního čísla TaHD